

De omgevallen boekenkast

Bloemlezing NT2

samengesteld door

Linda Verstraten

Boom, Amsterdam

Derde oplage, 2011

© 2004 Linda Verstraten, Amsterdam (samenstelling en commentaar)

Het auteursrecht van de gebundelde verhalen berust bij de desbetreffende auteurs.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jº. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Opmaak: Anja Verhart, Gouda

ISBN 978 90 8506 028 4

NUR 610

Inhoudsopgave

Introductie	7
Voor de student	7
Voor de docent	9
1 De merel	13
Armando	
2 Dorst en zo	19
Simon Carmiggelt	
3 Kinderjaren	25
Jona Oberski	
4 Misschien wisten zij alles	31
Toon Tellegen	
5 Een onbekende trekvogel	36
Kader Abdolah	
6 Nepibrofo	41
J.M.A. Biesheuvel	
7 In vino pancreas	47
Kees van Kooten	
8 Tante Patent	52
Annie M.G. Schmidt	
9 De Argentijn	59
Abdelkader Benali	
10 Een pluizig bestje	65
Remco Campert	

11 De huisbaas	70
R.J. Peskens	
12 De aanslag	75
Harry Mulisch	
13 Een kinderspiegel	81
Judith Herzberg	
14 Het Bureau 2, Vuile handen	85
J.J. Voskuil	
15 Het bittere kruid	91
Marga Minco	
16 Dodenrit	96
Drs. P	
17 Nathan Sid	103
Adriaan van Dis	
18 Het Achterhuis	109
Anne Frank	
19 Fietsen	116
Hans Andreus	
20 Hersenschimmen	122
Bernlef	
21 Nooit meer slapen	128
Willem Frederik Hermans	
22 Kaas	136
Willem Elsschot	
Antwoorden	143
Literatuur	157

1 De merel

ARMANDO

Vooraf

Armando (1929) is vooral bekend als schilder, dichter en schrijver, maar Armando is ook tangomuzikant, documentairemaker en acteur. Als acteur is hij vooral bekend van *Herenleed*, dat door de televisieomroep VPRO op televisie werd uitgezonden en ook in vele Nederlandse en Duitse theaters te zien was. *Herenleed* was heel absurd en surrealistisch en zat vol zwarte humor. Het werk van Armando is regelmatig te zien in musea en hij heeft zelfs een eigen museum in Amersfoort (zie www.armandomuseum.nl). Armando woont en werkt sinds 1979 in Berlijn.

Naast diverse dichtbundels heeft Armando een aantal verhalen voor kinderen geschreven, die ook heel leuk zijn voor volwassenen. Dit verhaal komt uit de bundel *De prinses met de dikke bibs*, gepubliceerd in 1997. De sprookjes zijn allemaal n et een beetje anders dan gewone, klassieke sprookjes en dat maakt ze zo aantrekkelijk! Ook de bundel *Dierenpraat* (1999) bevat verhalen die allemaal iets vreemds of onverwachts hebben. Al deze verhalen zijn heel geschikt als je eens iets heel anders wilt lezen.

De merel

Er was eens een mevrouw en die hield heel veel van vogelgeroep. Als ze een wandeling in het bos maakte, bleef ze vaak stilstaan om van het gezang en gefluit en geroep van de vogels te genieten. O, wat mooi, dacht ze dan, o, wat mooi.

Maar het allermooiste vond ze het gezang van de merel. Ze vond dat er geen vogel was die zo mooi kon zingen en roepen als de merel.

Maar wat wilde het geval: in de buurt van haar huisje was er nooit eens een merel, hoe het kwam wist ze niet. Wat jammer toch, dacht ze, nooit eens een merel op mijn dak. Weet je wat, ik zet gewoon een advertentie in de krant: *Merel gevraagd om enkele uren per dag op het dak van m'n huis te zingen.*

Zo gezegd zo gedaan.

De advertentie kwam in de krant en de volgende dag werd er aan de deur gebeld. De mevrouw deed open.

Er stond een vogel aan de deur, met een fiets aan de hand. Hij had een pet op en een das om, en hij droeg een wollen broek en een wollen vest.

'Ik kom vanwege de advertentie,' sprak de vogel, 'ik ben de merel die u zoekt.'

De mevrouw bekeek 'm van top tot teen. 'Wat een eigenaardige merel bent u,' zei ze ten slotte.

'Hoe bedoelt u?' vroeg de merel.

'Nou, ten eerste heeft u een schorre stem en bovendien heeft u een raar wollen pak aan.'

'Ik moet wel,' zei de merel, 'elke dag in weer en wind ergens boven op een dak, je hebt zo een longontsteking te pakken. Ik heb trouwens net een griepje achter de rug, vandaar dat ik een beetje schor ben.'

'Een griepje?' vroeg de mevrouw verbaasd.

'Ja, een griepje,' antwoordde de merel.

'Maar ik wil een merel die heel mooi zingt,' riep de mevrouw.

De merel zette z'n fiets tegen het tuinhek. 'Als u nou 's even een ladder voor me haalt,' zei hij, 'dan kan ik aan het werk.'

De mevrouw verdween op een holletje om de hoek van het huis en kwam al heel gauw met een ladder terug.

'Zo,' zei de vogel, 'zet u 'm maar tegen het huis op, dan klim ik naar

boven en dan ga ik een beetje zitten zingen, zoals we afgesproken hebben.'

'Ik ben benieuwd,' zei de mevrouw.

Ze verdween in haar huisje, deed de ramen open, ging in een makkelijke leunstoel zitten en sloot haar ogen. Ziezo, laat de merel maar fluiten. O, wat zal ik genieten en wat zullen de burens ervan opkijken.

Maar o wee. Wat was dat voor een gekras en gezaag? Kwam dat van boven?

De mevrouw stak haar hoofd uit het raam en keek omhoog.

'Ja hoor, waarachtig, het was die bliksemse merel. Het leek wel alsof hij met een vork over de bodem van een pan schraapte. Het was verschrikkelijk. De mevrouw kon haar oren niet geloven.

En de voorbijgangers?

De voorbijgangers bleven staan, dat begrijp je wel. Ze trokken een vies gezicht, ze staken hun vingers in hun oren en keken naar boven. Ze schreeuwden: 'Hé, ben je gek geworden daar op dat dak, ben je niet goed bij je hoofd, idiote vogel dat je d'r bent.'

De merel hield meteen op met het gekras en gezaag en keek naar beneden.

'Jullie hebben makkelijk praten,' riep hij, 'ik doe dit niet voor m'n lol, ik heb thuis een vrouw en zes kinderen, ik moet de kost verdienen.'

De mevrouw was inmiddels ook naar buiten gegaan.

'Hé,' riep ze, 'kom onmiddellijk naar beneden, ben je niet goed snik, wat moeten de mensen wel denken.'

De merel kwam mopperend de ladder af. 'Het was erg koud boven,' merkte hij op.

'Dat zal best,' zei de mevrouw, 'maar ik heb je gevraagd om te zingen en niet om te krassen.'

'Ik vind anders dat ik erg m'n best heb gedaan,' klaagde de vogel, 'en daarom zou ik nu wel een beloning willen hebben, een flinke beloning als het kan.'

'Weet je wat jij bent?' zei de mevrouw. 'Jij bent een brutale vogel, als je dat maar weet. Vooruit, ga naar binnen, ik schaam me dood met al die mensen om me heen.'

'Hèhè,' zei de vogel toen hij eindelijk binnen was en op een stoel zat, 'was me dat werken.'

'Zeg eens eerlijk,' vroeg de vrouw, 'zeg eens eerlijk, ben jij eigenlijk wel een merel?'

De merel keek zwijgend voor zich uit. De mevrouw zei ook niets.
Ze dacht: Ik ben benieuwd naar z'n antwoord.

Het bleef lang stil, je kon de klok horen tikken.

Plotseling stak de merel een vinger in z'n mond, maakte 'm nat met z'n tong en wreef er toen mee over zijn snavel. En zie, het geel van z'n snavel verdween en er bleef een zwarte snavel over.

'Asjemenou,' riep de mevrouw. 'Zie je wel, ik vermoedde het al, heb je me ooit.'

'Ik zal het u maar zeggen,' zuchtte de vogel, 'ik ben eigenlijk niet zozeer een merel, ik ben meer een vogel die op een kraai lijkt.'

De mevrouw werd een beetje kwaad.

'Joh, zeg nou gewoon dat je een kraai bent en geen merel,' zei ze.

'Ja, ik ben een kraai,' bekende de vogel.

'Zie je wel, daarom zat je zo akelig te krassen,' zei de mevrouw.

'Ik hoopte dat u het niet zou merken,' zei de vogel.

'Haha,' hoonde de mevrouw, 'natuurlijk heb ik het gemerkt, het was niet om aan te horen.'

'Tja,' zei de vogel en hij plukte verlegen aan z'n wollen pak. De mevrouw stond op.

'Mooi,' zei ze, 'ik hoop dat je in je verdere leven geen rare streken meer uithaalt, anders kom je nog eens in de vogelgevangenis.'

De kraai nam afscheid van de mevrouw en stapte op z'n fiets.

Wat vreemd, dacht de mevrouw nog, een kraai op een fiets.

Maar voor ze hem nog iets kon vragen, was-ie uit het oog verdwenen.

Moeilijke woorden

asjemenou	–	uitroep van verbazing
bliksems	–	krachtterm: <i>bliksemse merel</i> betekent 'rotmerel'
eigenaardig	–	vreemd
kraai	–	een grote, meestal zwarte vogel
krassen	–	geluid dat een kraai maakt
merel	–	een vogel waarvan het mannetje zwart is met gele snavel en het vrouwtje donkerbruin
niet om aan te horen	–	heel lelijk om te horen
schor	–	hees
snavel	–	bek van een vogel
streken	–	dingen waarover je boos bent

Vragen en opdrachten

Beantwoord de volgende vragen en schrijf de antwoorden op. Probeer de tekst zoveel mogelijk zonder woordenboek te lezen en zoek alleen woorden op als het echt nodig is.

- 1 Waarom zet de mevrouw in het verhaal een advertentie?
- 2 Wat vindt de mevrouw vreemd aan de vogel? Vind je het logisch dat ze dat vreemd vindt?
- 3 Waarom reageert de vogel op de advertentie van de mevrouw?
- 4 Wat betekenen de volgende uitdrukkingen? Als je de betekenis niet uit de tekst kunt opmaken, mag je ze opzoeken in een woordenboek. Schrijf de betekenis erachter.

van top tot teen

in weer en wind

op een holletje _____

de kost verdienen _____

niet goed snik _____

5 Dit verhaal is geschreven in de vorm van een sprookje. Sprookjes komen in alle talen voor. Waaraan kun je zien dat dit verhaal een sprookje is?

6 Meestal bevat een sprookje ook een moraal, een wijze les. Wat is de les in dit verhaal?

7 Vul het juiste voorzetsel in (voorzetsels zijn bijvoorbeeld *in*, *op*, *van*, *bij* enzovoort):

De mevrouw zette een advertentie _____ de krant, omdat ze graag wilde dat een merel _____ haar zou komen zingen. De volgende dag werd er _____ de deur gebeld. Er stond een zwarte vogel _____ de deur. Hij had een wollen pak _____ en een das _____. Hij wilde graag _____ het dak _____ de mevrouw zingen. De vogel klom _____ een ladder het dak _____. Maar de vogel kon helemaal niet zingen. De mevrouw ging _____ buiten en riep dat de vogel _____ het dak moest komen. De merel bleek een kraai te zijn en hij vertrok weer _____ zijn fiets.

8 Bedenk (alleen of met zijn tweeën) een modern sprookje, waarin alles ook niet precies klopt. Schrijf een aantal trefwoorden op en werk het later uit.